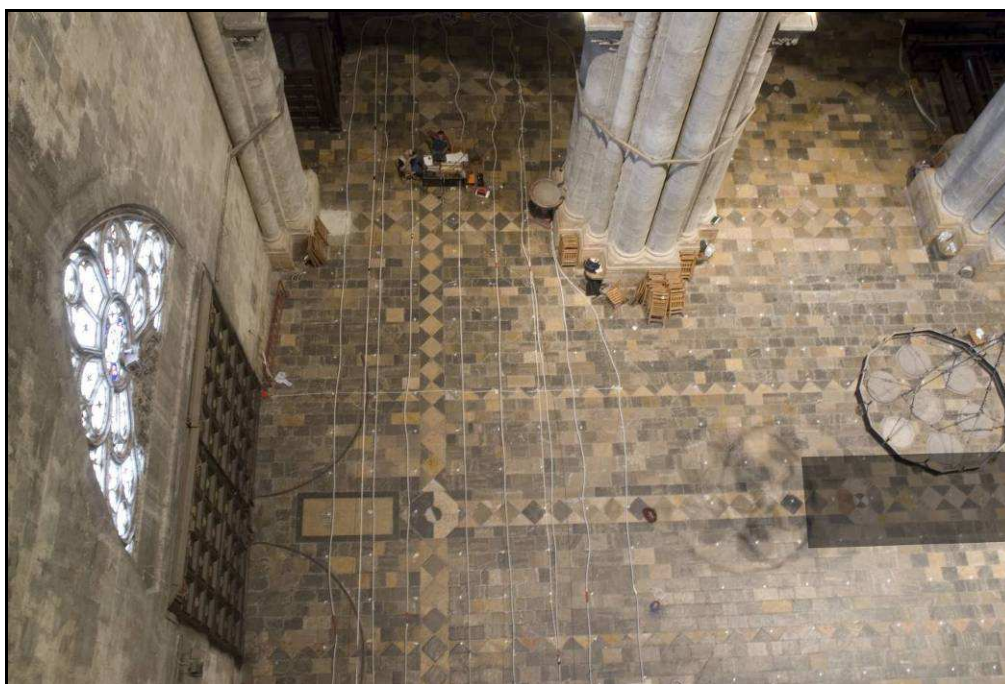

DOSSIER DE PREMSA

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA A LA CATEDRAL DE TARRAGONA

Dades tècniques

Projecte promogut per: Ajuntament de Tarragona
Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Capítol de la Catedral (Arquebisbat de Tarragona)

Projecte realitzat per: Dr. Josep M. Macias Solé (Institut Català d'Arqueologia Clàssica)
Sr. Andreu Muñoz Melgar (Arquebisbat de Tarragona)
Sra. Imma Teixell Navarro (Ajuntament de Tarragona)

Direcció arqueològica: Josep M. Macias - Andreu Muñoz - Imma Teixell

Objectiu: Realització d'un sondeig arqueològic a l'interior de la nau central de la Catedral de Tarragona per tal de validar la prospecció geofísica efectuada al setembre de 2007. Es pretén detectar les estructures del possible temple d'August així com documentar la seqüència estratigràfica.

Context i justificació

La catedral de Tarragona està enclavada a l'espai més elevat de la topografia de la ciutat. Els romans ocuparen aquest espai a partir de final de segle III aC i el convertiren en el campament militar des d'on iniciaren, a la península Ibèrica, les lluites contra els cartaginesos comandats per Anníbal. Posteriorment, *Tarraco* fou punt d'arribada de les tropes romanes que iniciaren la conquesta del que fou *Hispania*. Una prova d'aquesta activitat són les muralles romanes que conservem encerclant el nucli històric de Tarragona: la Part Alta. Amb l'obtenció del rang de capital provincial, *Tarraco* inicià un conjunt de transformacions urbanístiques presidides, dalt del tossal, per un gran recinte sacre presidit pel temple dedicat a l'emperador August. Cal recordar que el culte romà s'efectuava a les places dels temples i no al seu interior. Un cop produïda l'oficialització del cristianisme a partir de final del s. IV dC, les voluntats dels emperadors ordenaren un gradual procés legislatiu que afavorí la suplantació dels cultes pagans pels cristians. És així que la zona patí un fort procés de transformació escenogràfica i ideològica.

Representació o idealització del temple d'August en numerari d'època de Tiberi.

A partir dels segles V i VI, la fesomia urbana d'aquesta zona canvià radicalment amb la conformació d'espais residencials –amb els seus abocadors de deixalles a l'aire lliure– i espais de representació oficial tant civil com religiosa. En el marc d'aquesta realitat també s'erigí la catedral visigòtica associada al seu episcopi i espai cementerial. La incursió islàmica d'inici del segle VIII marcà un període d'abandonament de més de quatre segles fins a arribar a la restauració definitiva de la seu metropolitana i primada amb l'inici de la nova catedral medieval a mitjan segle XII. Des d'aleshores, el temple catedralici ha presidit l'*skyline* de Tarragona, atenta als canvis i vicissituds de la seva història i amagant-nos en el seu subsòl part de les respostes que necessitem per reconèixer i comprendre l'evolució de la nostra ciutat i de les nostres creences.

Divendres, 11 de juny, a les 11.30 hores, té lloc a la Catedral de Tarragona l'acte de signatura del "Conveni marc de col·laboració entre l'Ajuntament de Tarragona, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i el Capítol de la Catedral / Arquebisbat de Tarragona per a la coordinació de les actuacions arqueològiques derivades de la IV Fase del Pla Director de la Catedral". En el mateix

acte es portarà a terme la signatura del conveni específic derivat per a la realització d'una primera actuació arqueològica a l'interior de la Catedral. Tanmateix es formalitzarà la intenció de les tres institucions de portar a terme la publicació dels treballs arqueològics desenvolupats en la Seu Metropolitana entre els anys 2000 i 2003.

A l'acte assistiran com a representants institucionals, la Sra. Rosa Maria Rossell Rigau, tinent d'alcalde i consellera coordinadora de l'Àrea de Cultura, Patrimoni i Ensenyament de l'Ajuntament de Tarragona, la Dra. Isabel Rodà de Llanza, directora de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i Mons. Miquel Barbarà i Anglès, degà - president del Capítol de la Catedral de Tarragona. Com a responsables tècnics hi assistiran la Sra. Immaculada Teixell Navarro, arqueòloga municipal de la Conselleria de Patrimoni Històric de l'Ajuntament de Tarragona, el Dr. Josep Maria Macias Solé, investigador de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i el Sr. Andreu Muñoz Melgar, arqueòleg del Capítol Catedralici / Arquebisbat de Tarragona.

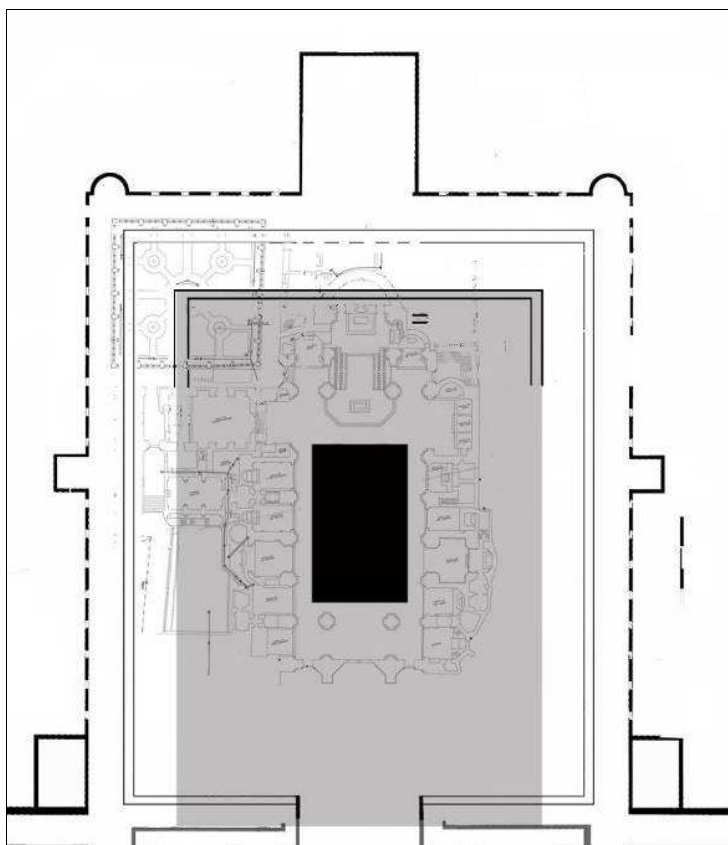
El subsòl de la Catedral de Tarragona pot conservar, segons els indicis arqueològics actuals, vestigis dels edificis de culte anteriors a la construcció de la Seu medieval que poden estar relacionats amb el culte a l'emperador romà o bé amb la seu episcopal visigoda. Atesa la rellevància potencial d'aquestes restes l'any 2007 es va considerar necessària la realització d'una prospecció geofísica per tal d'efectuar una primera determinació de l'existència d'evidències arqueològiques en el subsòl de la Catedral. D'acord amb els resultats de les esmentades prospeccions geofísiques s'evidencia que la construcció de la Seu medieval no va comportar el rebaix absolut dels elements precedents fins a arribar a la roca. Per tant, es presumeix la presència d'estratigrafia arqueològica entre les naus central i laterals, així com entre la nau central i l'entrada al temple medieval. En aquest sentit és un fet atendible la hipotètica presència d'un temple de culte imperial a l'eix axial de la Catedral.

Davant d'això les tres institucions han sumat esforços per tal de portar a terme una primera intervenció per a intentar determinar amb mètodes arqueològics les realitats precedents a la construcció de la Seu medieval. Així, està previst que entre els mesos de juny i juliol es porti a terme l'excavació arqueològica d'un sondeig en la nau central de la Catedral de Tarragona.

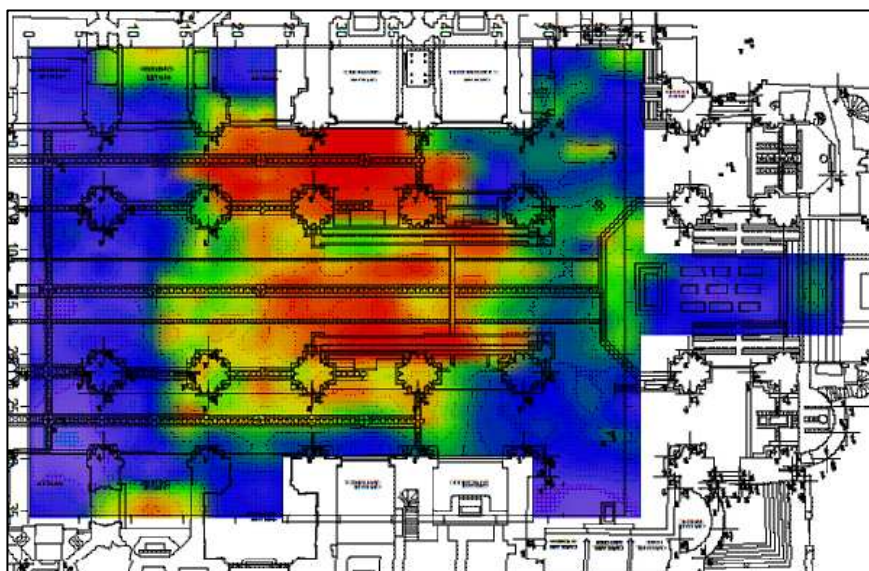
La prospecció geofísica a la catedral de Tarragona:

Els resultats de les prospeccions geofísiques desenvolupades al setembre de l'any 2007 es mostren força concloents quant a la detecció d'una important anomalia física en el subsòl de l'actual seu Metropolitana de la ciutat. La identificació d'aquesta evidència amb el temple d'August sembla ser una evidència possible que es fonamenta en aquesta intervenció, però també en el context històric i arqueològic de la ciutat. Les evidències arqueològiques identificades en el *forum coloniae* dificulten, finalment, la ubicació del temple d'August en la part baixa de la ciutat i, consegüentment totes les mirades han retornat cap a la Part Alta de la Ciutat. El temple d'August és un dels ítems de l'arqueologia i la historiografia hispànica i, més específicament, dels estudis sobre el fenomen del culte imperial. Malgrat això és una realitat arqueològica encara molt imprecisa i difícil de constatar donada l'afectació produïda després de la desaparició del culte imperial i, específicament, per la superposició d'una Catedral medieval que exemplifica un clar episodi de continuïtat d'ús religiós en acrópolis de la ciutat .

Les dimensions de l'anomalia geofísica, el seu posicionament en relació a l'axialitat del recinte de Culte del *Concilio Provinciana Hispànica Citeriors* i, posteriorment, amb la pròpia seu metropolitana són els factors que propicien aquesta interpretació. A més, el missatge que transmeten els nombrosos fragments de la decoració arquitectònica i, en concret, de l'àtic del pòrtic perimetral, mostren la voluntat de reproduir el missatge iconogràfic i polític del *fòrum Augustum* i que, de forma indirecta, ens reflecteix Tàcit amb la voluntat dels Tarraconenses en l'adopció del culte imperial. Les prospeccions defineixen una alteració amb una amplària màxima de 27 m reflectint una estructura arquitectònica més ampla que la nau central de la Catedral. La prospecció també demostra que la cota de conservació es troba per sota del nivell aproximat del recinte sacre.

Proposta d'ubicació del temple en funció de les prospeccions geofísiques.

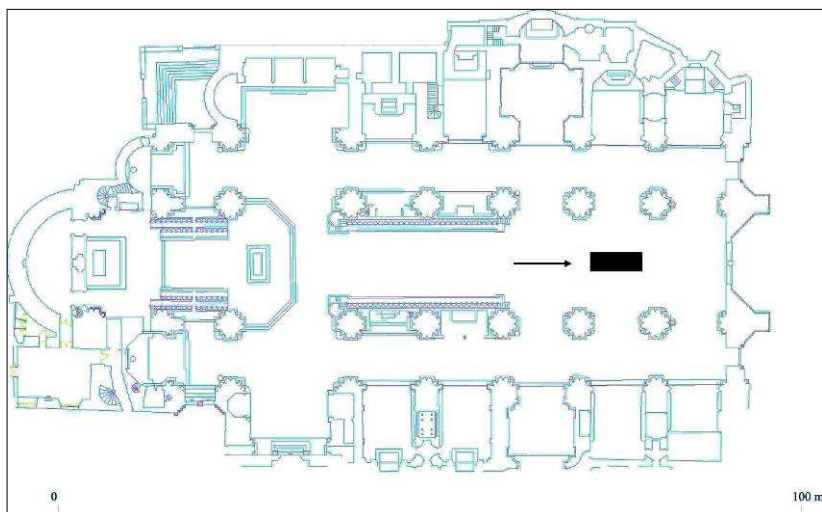
Mapa preliminar de resistivitat elèctrica a sota el paviment de la catedral obtinguda per interpolació de tots els perfils 2D de tomografia elèctrica.

Característiques de l'actuació:

Es proposa la realització d'un sondeig rectangular en l'eix axial de la catedral, que, a la vegada, reproduïx els eixos axials del possible temple d'August i del recinte sacre del *Concilium Prouinciaë*. La superfície d'excavació se situarà entorn els 25 m²

Les actuacions a desenvolupar es concreten en:

1. Dibuix i documentació fotogramètrica de l'enllosat afectat pel sondeig.
2. Extracció de les lloses que conformen el ferm actual.
3. Excavació de la seqüència estratigràfica i separació de mostres per anàlisi
4. Colgament del sondeig i protecció de les restes.
5. Reposició de nou del paviment de la nau.

Situació aproximada del sondeig estratigràfic per efectuar.